

Asikkalan kunnan opetussuunnitelma

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidolliset toimet perusopetuksessa

Kasvatus- ja opetuslautakunta 19.1.2023

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (Perusopetuslaki 29 §)

Koulun järjestyssääntöjen tarkoituksena on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa koulupäivän alusta ja oppituntien päättymisen jälkeiseen välituntiin. Lisäksi säännöt ovat voimassa retkillä ja leirikoulussa.

Koulun tiloissa ovat voimassa koulun järjestyssäännöt ja piha-alueella lisäksi lähiliikuntapaikkasäännöt, joita koulun tiloissa ja alueella oleskelevien tulee noudattaa. Oppilaat ovat kouluaikana koulun alueella. Koulun alueelta ei voi poistua ilman opetukseen liittyvää tai muuta perusteltua syytä.

Koulupäivän aikana koulualueella ei voi olla muita henkilöitä ilman asianmukaista lupaa.

Jokaisella koulumme oppilaalla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, sekä oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Oppilaan velvollisuus on osallistua opetukseen, ellei hänelle ole kirjoitettu oikeutta poissaoloon. Oppilaan tulee suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.

Kouluissamme noudatetaan hyvien tapojen mukaista käyttäytymistä, kuten toisten huomioon ottamista, työ ja opiskelurauhan ylläpitoa, edistämistä ja sen kunnioittamista, tervehtimistä sekä ohjeiden noudattamista. Kouluissamme ei sallita ja hyväksytä epäasiallista toimintaa ja toisten kiusaamista.

Koulun tietoverkkoa ja tietokoneita käytetään opettajan ohjauksessa oppituntien aikana opetussuunnitelman mukaiseen toimintaan.

Kännykkää säilytetään koulupäivän aikana luokassa (omassa repussa). Koulu on kännykästä vapaata aikaa, aika oppimiselle ja kavereiden kohtaamiselle.

Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Keskeiset toimintatapalinjaukset ovat kaikille kouluilla yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti. Kasvatuskeskustelussa ja kurinpidollisissa toimissa korostetaan sen tavoitetta ja tuloksellisuutta. Miksi se järjestetään, mihin sillä pyritään ja millainen lopputulos, sillä arvioidaan olevan? Kouluissa toteutetut kurinpitotoimet kirjataan ja niitä seurataan.

19. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten toimien käyttö

Toimien käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.

Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia toimia ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatuskeskustelua ja muita kurinpitotoimia.

19.1. Kasvatuskeskustelut, perusopetuslaki 35 §

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Koulun ensisijainen lähtökohta on, että huoltajat ovat mukana tai heille varataan mahdollisuus olla mukana kasvatuskeskustelussa. Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu kirjataan Wilmaan ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajille.

Kasvatuskeskusteluja järjestetään lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- yleinen huomautus tai puhuttelu koulun järjestyssääntöjen rikkomisesta eivät ole olleet riittäviä
- oppilaalla on toistuvaa huonoa käytöstä, toisen turvallisuutta vaarantavaa käytöstä
- useamman kerran nousee huolta oppilaan hyvinvointiin liittyen
- oppilas toimii vilpillisesti
- oppilas on luvattomasti poissa
- oppilas tupakoi koulun alueella
- oppilas poistuu koulualueelta
- kiusaaminen
- välituntivalvojan huomautuksesta epäasiallinen leikki jatkuu

Kasvatuskeskustelun voi määrätä myös ensimmäisestä epäasiallisesta teosta (tahallisuus ja törkeys).

19.2. Jälki-istunto, perusopetuslaki 36 §

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä, tai joka menettelee vilpillisesti, vahingoittaa toisen tai koulun omaisuutta, poistuu koulualueelta, toistuva tupakointi tai pitää halussaan kiellettyjä tai vaarallisia esineitä koulussa tai koulualueella voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi. Jälki-istuntoon johtanut teko yksilöidään ja oppilasta kuullaan asiasta. Ennen jälki-istunnon toimeenpanoa kuullaan huoltajaa asiassa. Jälki-istunnon määrää oppilaan opettaja. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istuntoa ei voida järjestää, jos oppilas joutuu olemaan poissa opetuksesta tai muusta koulun toiminnasta. Oppilaskuljetusta varten jälki-istuntoa tulee järjestää niin, että kuljetusvalmistelut ehditään tekemään. Ilmoitus kuljetustarpeesta tehdään edellisen viikon tiistaihin klo 12 mennessä. Jälki-istunnosta päättää oppilasta opettava opettaja tai rehtori (perusopetusasetus § 18) Jälki-istunto kirjataan Wilmaan.

Jälki-istuntoja järjestetään lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- jos kasvatuskeskustelu ei ole riittävä kurinpitotoimi, jälki-istunto toteutetaan. Sille luodaan tavoite, ja järjestetään opettaja sitä valvomaan.
- oppilaan epäasiallinen käyttäytyminen muita oppilaita tai henkilöstöä kohtaan ja järjestyssääntöjen rikkominen voi johtaa suoraan jälki-istunnon antamiseen.
- oppilasta on jo aiemmin huomautettu ja puhuteltu epäasiallisesta käyttäytymisestä ja koulun järjestyssääntöjen rikkomisesta
- kasvatuskeskustelu on pidetty, mutta nimittely, lievää väkivaltaa (lyöminen, potkiminen) edelleen toistuu, epäasiallinen kielenkäyttö
- tupakointi koulupäivän aikana
- kiusaaminen

Tyypillisiä lieviä väkivallan muotoja ovat tönäiseminen, nipistäminen, tukistaminen tai päälle sylkäiseminen. Lievässä pahoinpitelyssä aiheutetaan kipua toiselle. Vähäinkin ruumiilliseen koskemattomuuteen puuttuminen voi täyttää lievän pahoinpitelyn tunnusmerkistön.

19.3. Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään (perusopetuslaki 36 § 4 mom., 36 a § 1 mom., perusopetusasetus 18 §)

Mikäli oppilas laiminlyö kotitehtävien tekemisen, voi hänet jättää tekemään niitä työpäivän päätteeksi tunniksi kerrallaan. Kotitehtävien suorittaminen koulupäivän jälkeen toteutetaan valvonnan alla. Kotitehtävien laiminlyönti kirjataan Wilmaan.

Kotitehtävien laiminlyönti annetaan lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- toistuva kotitehtävien laiminlyönti
- opettaja huolehtii, että tekemättömät kotitehtävät tarkistetaan
- kuljetusoppilaiden kohdalla rästitehtävät jäädään tekemään välitunnilla, mikäli tehtävien tekeminen koulupäivän jälkeen ei ole mahdollista

19.4. Luokasta poistaminen (perusopetuslaki 36 § 2 mom., 36 a § 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §)

Mikäli oppilas häiritsee opetusta, huomautetaan häntä asiasta. Jos oppilaan toiminta ei muutu voi opettaja poistaa hänet luokasta. Luokasta poistaminen ilmoitetaan aina huoltajalle. Mikäli oppilas ei suostu poistumaan luokasta, tapahtuu luokasta poistaminen kahden aikuisen läsnä ollessa. Oppilaan poistamiseen on opettajalla oikeus käyttää välittömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käytöstä on opettajan tehtävänä aina ja välittömästi ilmoittaa asiasta rehtorille ja huoltajalle kotiin. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Luokasta poistaminen kirjataan Wilmaan.

Luokasta poistaminen annetaan lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- oppilas kieltäytyy noudattamasta opettajan ohjeita esim. häiritsemällä toistuvasti opettajan opetusta ja/tai oppilaiden oppimista ja työskentelyrauhaa.
- juhlatilaisuuden tahallinen häiritseminen

19.5. Opetuksen epääminen (perusopetuslaki 36 § 3 mom., 36 a 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §) ja turvaamistoimenpiteet (perusopetuslaki 36 b §)

Työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi tai opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan käyttäytymisen vuoksi. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Rehtorilla ja opettajalla yhdessä ja erikseen on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä. Oppilaan opetus voidaan evätä myös seuraavaksi päiväksi, mikäli koulu tarvitsee aikaa oppilaan paluun suunnitteluun. Oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon henkilöstön kanssa. Päätöksen opetuksen epäämisestä tekee rehtori. Ennen päätöstä asiasta ilmoitetaan huoltajalle. Opetuksen epääminen kirjataan Wilmaan. Jälkiseuranta ohjautuu oppilashuoltoryhmälle.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on yhdessä ja erikseen oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Liiallisesta voimankäytöstä voi seurata rikoslain mukainen seuraamus.

Opetuksen epääminen annetaan lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- oppilas puheillaan ja teoillaan vaarantaa oppilaiden ja/tai koulun henkilökunnan turvallisuuden
- oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuus vaarantuu myös tapauksissa, joissa oppilas kieltäytyy noudattamasta opettajan/henkilökunnan ohjeistusta

19.6. Muut kurinpitotoimet

Kirjallinen varoitus (perusopetuslaki 36 § 1 mom., 5 mom. ja 6 mom., 36 a § 1 mom., perusopetusasetus 18 §)

Kirjallisen varoituksen antaminen ja oppilaan erottaminen ovat kurinpitotoimia ja annetaan perusteellisen harkinnan mukaan. Ennen kyseisiä kurinpitotoimia oppilas on ollut kasvatuskeskustelussa, istunut jälki-istuntoa ja häntä on puhuteltu seuraavista rikkeistä:

Kirjallinen varoitus annetaan lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- järjestyssääntöjen rikkominen on edelleen toistuvaa ja tahallista. Oppilas on ollut saanut samasta asiasta kasvatuskeskusteluissa ja hän on saanut jälki-istuntoja
- opetuksen häiritseminen ja toistuva epäasiallinen käytös koulupäivän aikana muita oppilaita, henkilökuntaa tai koulun omaisuutta kohtaan
- vakava ja/tai toistuva kiusaamistapaus
- yksikin riittävän törkeä rike: näpistys, pahoinpitely
- toisen oppilaan / henkilökunnan omaisuuden varastaminen

Kirjallisen varoituksen päättää rehtori

Oppilaan määräaikainen erottaminen (perusopetuslaki 36 § 1 mom., 36 a §, 36 h §)

Oppilaan erottamisesta määräajaksi päättää kasvatus- ja opetuslautakunta. Ennen päätöstä teko yksilöidään, oppilasta kuullaan, hankitaan tarpeellinen selvitys, mietitään tukitoimenpiteet (oppilashuolto, koulunkäynti) ja kyseiset tiedot kirjataan. Määräaikainen erottaminen voidaan laittaa täytäntöön välittömästi, mikäli turvallisuus niin vaatii. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen edustuksesta käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa säädetään lastensuojelulain 24 §:n 2 momentissa

Määräaikainen erottaminen annetaan lähtökohtaisesti seuraavissa tilanteissa:

- oppilas voidaan erottaa muita oppilaita, henkilökuntaa tai koulun omaisuutta kohtaan ilmenevän uhkaavan ja vaarallisen käytöksen takia.
- määräaikainen erottaminen seuraa, kun jälki-istunnoilla ja kirjallisella varoituksella ei ole toivottua vaikutusta.
- tahallinen, toistuva ja systemaattinen koulun järjestyssääntöjen rikkominen
- turvallisuuteen liittyvät uhkatilanteet, turvallisuuteen liittyvissä henkilöstöön kohdistuvissa asioissa tehdään työsuojeluilmoitus sekä mahd. rikosilmoitus. Oppilaaseen kohdistuneessa väkivaltatilanteessa annetaan huoltajalle ohjeistus mahd. rikosilmoituksen tekemisestä.

19.7. Siivousvelvoite (perusopetuslaki 35 § 4 mom.) ja vahingonkorvaus

Siivousvelvoite

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan liikaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.

Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä

suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä muista lainmukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä.

Vahingonkorvaus

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle. Vahingonkorvauslaki (412/1974). ”Jos vahingon on aiheuttanut kahdeksaatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.” Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan. Jos teko on yksilöitävissä oppilaan tai oppilaiden tekemäksi, niin puhdistaminen/järjestely valvotusti heti välitunnilla, jos mahdollista. Teon havainnut opettaja valvoo, jos asia on hoidettavissa saman tien.

Tehtävä suoritetaan valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä tämän lain mukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä. Mikäli vahingonkorvaus korvataan rahallisesti, sovitaan asia erillisessä kokouksessa, jossa myös tekijä/t ja huoltaja/t ovat mukana

19.8. Esineiden tai aineiden haltuunotto, perusopetuslaki 36 d §

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittama tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoitimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Koulun järjestyssäännöissä vaarallisten esineiden ja teräaseiden tuonti kouluun kielletään

- tupakkatuotteet Hallussapitokielto Alle 18-vuotias ei saa pitää hallussaan tupakkatuotetta tai nikotiinimestettä, tupakkalaki § 118
- vaaralliset tai turvallisuutta uhkaavat esineet

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (perusopetuslaki 36 g §)

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Opetusta häiritsevien esineiden haltuunotto

- älypuhelin, mikäli se häiritsee opetusta
- Kun esine otetaan haltuun, siitä ilmoitetaan aina huoltajille. Ilmoituksen tekee se henkilö, joka esineen on ottanut haltuun. Oppilaan älypuhelin palautetaan aina oppitunnin jälkeen tai viimeistään koulupäivän päätteeksi.

Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

19.9. Tavaroiden tarkastaminen (perusopetuslaki 36 e § ja 36 f §)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Oppilaan tavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi laukkuja, penaaalia ja erilaisia koteloita ja säilytystiloilla esimerkiksi kaappia ja pulpattia.

Päällisin puolin tapahtuvalla tarkastamisella tarkoitetaan henkilön yllä olevien vaatteiden ulkopuolista käsin koettelemista. Tarkastusoikeus ei ulotu oppilaan vaatteiden ja ihon väliin kätkeytyneiden esineiden tai aineiden etsimiseen. Hallussapidon ilmeisyydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että epäilyn perusteella on konkreettinen tosiseikka, joka voi olla esimerkiksi opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Tavaroiden tarkastaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteellä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa. Oppilaan tarkastaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Huom! Tupakkalaki kieltää tupakoinnin koulualueella ja sen välittömässä läheisyydessä.

Tupakkalaki [74 §](#)

- Yleiset tupakointikiellot
- Tupakoida ei saa:
- rakennuksen, kulkuneuvon tai muun vastaavan paikan sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä taikka elinkeinotoiminnassa tuotettujen tai julkisten palvelujen tarjoamista varten asiakkaiden käytettävissä;
- ulkotiloissa järjestettävien yleisten tilaisuuksien katoksissa tai katsomoissa taikka muissa tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitetuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan; liikuntahallin parkkipaikka, linja-autopysäkki, leikkialueet
- päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa; [\(13.4.2022/283\)](#)